

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту

Кафедра екології

Силабус навчальної дисципліни

«ГРАНТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА МІЖНАРОДНА КАР'ЄРА»

1. Профіль дисципліни

Освітньо-наукова програма «Ветеринарна медицина»	Освітній ступінь – доктор філософії Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право» Спеціальність: D3 «Менеджмент» Освітньо-наукова програма «Менеджмент» Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Рік підготовки – 1, семестр – 2 Компонента освітньої програми: <i>обов'язкова</i> Цикл підготовки: <i>універсальний</i> Мова викладання: українська
---	---

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Федонюк Тетяна Павлівна
Профайл викладача (-ів)	https://polissiauniver.edu.ua/14509-2/
Контактна інформація	tel/тел: +380686775995, e-mail: tanyavasyluk2015@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	http://m.polissiauniver.edu.ua/course/view.php?id=5850
Консультації	Онлайн-консультації Zoom щовівторка з 14 ⁰⁰ до 15 ⁰⁰ Meeting ID: 865 1949 7822 Passcode: 123456

3. Анотація до дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Грантова діяльність та міжнародна кар'єра» є формування у здобувачів ступеня доктора філософії сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок у сфері управління науковими проектами та фінансування досліджень, а також здатності застосовувати їх на всіх етапах життєвого циклу проекту. Дисципліна спрямована на розвиток цілісного розуміння підготовки проектних пропозицій і грантових заявок, залучення різних джерел фінансування, формування міждисциплінарних команд, ефективного проектного менеджменту та розвитку академічної мобільності й міжнародної наукової кар'єри.

Завданнями вивчення дисципліни є забезпечення набуття здобувачами цілісних знань і професійних практик, необхідних для проектної та грантової діяльності, зокрема:

1. Сформувати системне розуміння поняття «проект», методології управління проектами, типології проектів, ролей учасників та життєвого циклу проекту.
2. Навчити ініціювати, планувати та структурувати наукові проекти: визначати цілі, завдання, очікувані результати, показники ефективності та логіку реалізації.
3. Оволодіти методичним інструментарієм підготовки проектних пропозицій і грантових заявок (обґрунтування актуальності, новизни, плану робіт, очікуваного впливу).
4. Сформувати навички командної та комунікаційної роботи у проектах: добір і організація проектної команди, координація взаємодії, управління комунікаціями та ролями.

5. Навчити планувати ресурси проєкту: оцінювати потреби, прогнозувати обсяги ресурсів, обрати джерела ресурсного забезпечення.
6. Сформувані компетентності з фінансування досліджень: орієнтуватися у державних/міжнародних/неприбуткових механізмах підтримки, скласти бюджет (кошторис) та обґрунтувати витрати в заявці.
7. Розвинути вміння оцінювати та супроводжувати реалізацію проєкту: використовувати індикатори ефективності, контролювати виконання плану, підготовку звітності та результатів.
8. Опанувати підходи до управління ризиками наукових проєктів: ідентифікація, класифікація, аналіз, планування реагування та мінімізація ризиків.
9. Сприяти розвитку академічної мобільності та міжнародної кар'єри: розуміти траєкторії інтеграції в міжнародний науковий простір, вимоги до участі в грантових програмах і проєктних консорціумах.

Процес вивчення навчальної дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) загальних (ЗК):

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

б) спеціальних (СК):

СК04. Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проєктами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках та/або скласти пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

СК05. Здатність до розробки технологій обґрунтування управлінських рішень в менеджменті з використанням сучасного інструментарію штучного інтелекту, інноваційних методів формування дизайну комунікативного профілю.

СК07. Здатність виконувати аналітичний моніторинг розвитку соціально-економічних систем та управляти формуванням ціннісного потенціалу організації.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефхівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми менеджменту державною та англійською мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН04. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику у галузі управління та адміністрування і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми в менеджменті з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, стичних, економічних, екологічних та правових аспектів.

РН06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; скласти пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проєктів.

РН07. Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Грантова діяльність та міжнародна кар'єра» здобувач вищої освіти повинен **ЗНАТИ**: екосистему фінансування досліджень у Європі та ключові можливості для науковців у межах програм Horizon Europe й інших релевантних інструментів міжнародної співпраці та мобільності; архітектуру Horizon Europe (типи проєктів RIA/IA/CSA, логіку конкурсів, TRL, EU added value, місії/партнерства) та роль НКП у навігації програмою, підтримці аплікандтів і формуванні партнерств; принципи аналізу робочих програм і topic (scope, expected outcomes/impacts), eligibility, параметри конкурсу та етапи подачі/оцінювання; вимоги до якісного змісту грантової заявки відповідно до критеріїв

Excellence–Impact–Implementation; підходи до формування консорціуму, структурування work packages, deliverables, milestones, організації governance, забезпечення якості й комунікацій; основи фінансового планування в проєктах ЄС (людино-місяці, бюджетні категорії, обґрунтування витрат); обов'язкові компоненти європейських заявок щодо етики й доброчесності, Open Science, Data Management Plan (FAIR) та управління інтелектуальною власністю; логіку життєвого циклу гранту від підготовки заявки до реалізації, звітування та аудитів, а також кар'єрні інструменти міжнародної наукової кар'єри (зокрема MSCA/ERC як орієнтири).

Здобувач вищої освіти повинен **ВМТИ**: здійснювати пошук і відбір релевантних конкурсів у європейських програмах та формувати обґрунтовану проєктну ідею відповідно до вимог topic і робочих програм; готувати структуровані фрагменти грантової заявки за логікою Excellence–Impact–Implementation (мета, завдання, методологія, очікувані результати та вплив); планувати реалізацію проєкту (work packages, deliverables/milestones, управління, комунікації, забезпечення якості); формувати проєктну команду/консорціум і розподіляти ролі та відповідальність; скласти попередній бюджет і ресурсний план (людино-місяці, категорії витрат) та обґрунтовувати витрати; ідентифікувати й управляти ризиками наукового проєкту; дотримуватися академічної доброчесності та інтегрувати вимоги етики, Open Science/FAIR і управління даними та ІВ у проєктну пропозицію; презентувати проєктну ідею та планувати індивідуальну траєкторію міжнародної академічної кар'єри й мобільності через участь у грантових інструментах.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
	Денна
Лекції	20
Практичні	20
Самостійна робота	80

4.2. Зміст навчальної дисципліни

№ з/	Тема	Структура курсу	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Грантова екосистема та механіка підготовки заявки			
1	T1	Екосистема фінансування досліджень і роль грантів у міжнародній кар'єрі <ul style="list-style-type: none"> Європейські програми для науки/інновацій (Horizon Europe, Erasmus+, NATO як ядро), логіка “policy-driven research” Роль НКП: навігація програмою, підтримка аплікантив, партнерства 	12
2	T2	Архітектура Horizon Europe: інструменти, типи проєктів і логіка конкурсів <ul style="list-style-type: none"> Підходи та типові формати проєктів (RIA/IA/CSA тощо) TRL, міждисциплінарність, “EU added value”, місії/партнерства (як концепт) 	12
3	T3	Як “читати” конкурс: від Work Programme до конкретного topic <ul style="list-style-type: none"> Структура опису теми/топіку, expected outcomes/impacts Умови участі, eligibility, expected EU contribution, дедлайни/етапи конкурсу 	12

№ з/	Тема	Структура курсу	Кількість годин
4	T4	Фінансова частина: бюджетування та ресурсне планування у проєктах ЄС <ul style="list-style-type: none"> • Принципи формування бюджету, логіка персоналу/людино-місяців • Типові категорії витрат, обґрунтування, баланс ресурсів і завдань 	12
5	T5	Етика, доброчесність, дані та ІВ: “must-have” компоненти європейських заявок <ul style="list-style-type: none"> • Ethics self-assessment, research integrity • Data Management Plan (FAIR), відкритий доступ, IPR/ownership, використання/захист результатів 	12
Змістовний модуль 2. Змістова досконалість грантової заявки: Excellence – Impact – Implementation			
6	T6	Як “читати” конкурс: від Work Programme до конкретного topic <ul style="list-style-type: none"> • Структура опису теми/топіку, expected outcomes/impacts • Умови участі, eligibility, expected EU contribution, дедлайни/етапи конкурсу 	12
7	T7	Excellence (Якість/наукова досконалість): як написати сильну наукову частину <ul style="list-style-type: none"> • State of the art, novelty, методологія, план досліджень • Міждисциплінарність/One Health (за потреби), інтеграція Open Science у дизайн 	12
8	T8	Impact: очікуваний вплив, використання результатів, комунікація і поширення <ul style="list-style-type: none"> • Exploitation–Dissemination–Communication (EDC) як система • Стейкхолдери, політики ЄС, практичний/соціальний/економічний ефект, KPI 	12
9	T9	Implementation: консорціум, work packages, управління і якість <ul style="list-style-type: none"> • Ролі партнерів, governance, advisory board • Work packages, deliverables, milestones, контроль якості, внутрішня комунікація 	12
10	T10	Життєвий цикл гранту і міжнародна кар’єра: від подачі до реалізації та наступних заявок <ul style="list-style-type: none"> • Submission → evaluation → grant preparation → implementation → reporting/audit (як логіка процесу) • Персональні траєкторії: MSCA/ERC як приклади кар’єрних інструментів, академічна мобільність, стратегія портфеля грантів 	12
Разом			120

4.3. Форми контролю і методи оцінювання

Основними видами контролю результатів навчання під час вивчення дисципліни «Грантова діяльність та міжнародна кар’єра» є: поточний, періодичний і підсумковий. Поточний контроль здійснюється у формі: формувального оцінювання; тестового контролю; інтерактивних методів: дискусії та дебати, робота в групах, мозковий штурм; оцінювання участі в інтерактивних симуляціях, кейсах та групових дискусіях. За сукупністю певних тем

здійснюється періодичний контроль у вигляді модульних контрольних робіт, виконання індивідуального есе/аналітичного звіту; оцінювання виконаних практичних завдань на основі аналітики або аналізу масивів даних; аудиторні письмові контрольні роботи або комп'ютерне тестування. Після вивчення курсу застосовується підсумкове оцінювання у формі екзамену. Екзамен проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від сумарної кількості балів, отриманих за результатами поточного та періодичного контролю за семестр). До підсумкового контролю з навчальної дисципліни допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види індивідуальних завдань та обов'язкових робіт, передбачених робочою програмою. Підсумкова оцінка визначається як сума балів за поточний контроль (максимум 60 балів), під час якого оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 5-бальною системою та переведенням у бальну шляхом множення середньоарифметичного значення на коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу – 12, та результатів підсумкового контролю (екзамен – максимум 40 балів).

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання кожного з виконаних практичних завдань здійснюється за такими критеріями: **5 балів** – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує практичне завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки; **4 бали** – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки; **3 бали** – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє базові знання окремих положень, наводить приклади типових бухгалтерських проведень, проводить прості розрахунки. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки; **2 бали** – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичного завдання; **1 бал** – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; **0 балів** – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичного завдання.

Модульна контрольна робота виконується письмово або через університетську платформу Moodle. Кожна модульна контрольна робота складається з 20 тестових завдань, за кожне з яких нараховується 0,25 бали. Повністю правильне виконання всіх завдань (100 %) оцінюється у 5 балів. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи: **5 балів** – 20 правильних відповідей; повне засвоєння матеріалу модуля, правильне виконання всіх тестових завдань, демонстрація системного розуміння теми; **4 бали** – 16–19 правильних відповідей; достатньо повне засвоєння матеріалу модуля, допущені поодинокі неточності, що не впливають на загальне розуміння теми; **3 бали** – 14–15 правильна відповідь; засвоєння основного матеріалу модуля на репродуктивному рівні, наявні помилки при виконанні окремих завдань; **2 бали** – 10–13 правильних відповідей; фрагментарне засвоєння матеріалу, значна кількість помилок, нездатність коректно виконати більшість завдань; **1 бал** – 1–9 правильних відповідей; відсутність сформованих знань і навичок, невиконання тестових завдань відповідно до вимог модуля; **0 балів** – правильних відповідей немає; модульна контрольна робота не виконана.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти передбачає підготовку презентації або структурно-логічного конспекту з відповідних тем. Оцінювання результатів самостійної роботи здійснюється за такими критеріями: **упорядкованість** – логічність і послідовність викладу матеріалу (**1 бал**); **самостійність** – виконання завдання без сторонньої допомоги; уміння аргументовано висловлювати власну позицію (**1 бал**); **креативність** – оригінальність і новизна підходу, застосування нестандартних рішень, здатність виходити за межі традиційних схем мислення (**1 бал**); **технічне оформлення** – дотримання встановлених технічних вимог (формат, шрифт, кегль, міжрядковий інтервал, параметри сторінки тощо) (**1 бал**); **дослідницький пошук** – використання актуальних наукових джерел і відповідних ілюстративних матеріалів (**1 бал**). За наявності всіх зазначених характеристик здобувач вищої освіти може отримати максимально **5 балів**.

Під час оцінювання знань і вмінь здобувачів можуть бути враховані результати навчання, отримані у неформальній освіті. Для цього, здобувач освіти, що має підтвердження про результати навчання у неформальній освіті (сертифікат, диплом чи інший документ), звертається із письмовою заявою в деканат факультету і складає підсумковий контроль предметної комісії. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої теми лекційного чи практичного заняття, змістовного модуля чи всього навчального матеріалу дисципліни за умови, що програма неформальної освіти відповідає робочій програмі дисципліни.

Підсумковий контроль (екзамен) проводиться у формі виконання здобувачами вищої освіти тестових завдань у письмовій формі або з використанням університетської платформи Moodle. Кожен здобувач вищої освіти отримує 40 тестових завдань. За умови 100 % правильних відповідей максимальний результат становить **40 балів**.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний та періодичний контроль										Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів	
Змістовний модуль 1					Змістовний модуль 2					Індивідуальне самостійне завдання		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
Контрольна робота за змістовним модулем 1 – 5					Контрольна робота за змістовним модулем 2 – 5					10	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи) практики	для заліку
90–100	Відмінно	Зараховано
75–89	Добре	
60–74	Задовільно	
до 60	Незадовільно	Не зараховано

5. Політики дисципліни

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на принципах академічної доброчесності, зокрема щодо відповідального та етичного використання інструментів штучного інтелекту, а також на чинних нормативних і регламентних документах, що визначають організацію освітнього процесу в Поліському національному університеті.

Академічна доброчесність. Здобувачам вищої освіти роз'яснюється цінність самостійного набуття знань, сутність і наслідки порушень принципів академічної доброчесності, зокрема неприпустимість академічного плагіату та списування. Здобувачі

вищої освіти заохочуються до самостійного виконання навчальних завдань і коректного посилання на джерела інформації у разі використання запозичених наукових матеріалів.

Правила поведінки учасників освітнього процесу та політика відвідування. З метою успішного засвоєння теоретичного матеріалу та формування професійних компетентностей здобувачі зобов'язані регулярно відвідувати заняття, активно брати участь в обговоренні ключових питань теми та виконувати передбачений програмою мінімум навчальної роботи, дотримуватися норм академічної етики, бути толерантними у спілкуванні з викладачем і колегами, зокрема під час обговорення дискусійних питань, підтримувати порядок в аудиторіях і дбайливо ставитися до навчального обладнання. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших електронних пристроїв під час занять допускається лише у випадках, передбачених навчальним планом і методичними рекомендаціями викладача.

Політика щодо дедлайнів. Індивідуальні та самостійні роботи здобувачі вищої освіти повинні подавати вчасно відповідно до календарного плану занять. У разі наявності об'єктивних причин (хвороба, участь у наукових заходах, повітряна тривога, перебої з електропостачанням тощо) термін подання та зарахування виконаних завдань може бути подовжений за попереднім погодженням із викладачем дисципліни. Роботи, подані з порушенням установлених термінів без поважних причин, оцінюються зі зниженням балів.

Освітні потреби та інклюзивність. Для здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами передбачається активне використання мобільних та дистанційних технологій навчання (месенджери, зокрема Viber, а також університетська платформа Moodle) з метою отримання навчальної інформації та подання виконаних завдань.

Протягом курсу дисципліни можливий розвиток автономних навичок здобувачів вищої освіти (підготування додаткової інформації за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять та виступ з презентацією чи інформуванням додатково).

6. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основна

Офіційні інструменти та керівництва ЄС

1. Horizon Europe Model Grant Agreement (MGA) — остання редакція. [Електронний ресурс]. URL: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/agr-contr/unit-mga_he_v1.1_en.pdf
2. Funding & Tenders Portal — Programme Guide (Horizon Europe). [Електронний ресурс]. URL: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/guidance/programme-guide_horizon_en.pdf
3. Horizon Europe Annotated Grant Agreement (AGA) — пояснення до MGA. [Електронний ресурс]. URL: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/aga_en.pdf
4. European Innovation Council (EIC) Work Programme 2026. [Електронний ресурс]. URL: https://eic.ec.europa.eu/eic-2026-work-programme_en
5. European Research Council (ERC) Work Programme 2026. [Електронний ресурс]. URL: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/wp-call/2026/wp_horizon-erc-2026_en.pdf

Ключові документи з наукової доброчесності, даних та відкритої науки

6. ALLEA — European Code of Conduct for Research Integrity (2023 Edition) [Електронний ресурс]. URL: <https://allea.org/code-of-conduct/>
7. UNESCO Recommendation on Open Science (2021) [Електронний ресурс]. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379949>
8. Agreement on Reforming Research Assessment (CoARA) (2022) [Електронний ресурс]. URL: <https://www.coara.org/agreement/the-agreement-full-text/>

Фахові навчальні посібники та книги

9. **PMI** — *A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide)*, **7th Ed.** (2021). [Електронний ресурс]. URL: <https://www.pmi.org/pmbok-guide-standards/foundational/pmbok>
10. **European Funding Guidebook: From Proposal to Project Implementation** (2023) [Електронний ресурс]. URL: <https://www.springer.com/gp/book/9783031539089>
11. The Grant Application Writer's Workbook (Latest edition, 2024) (Практичний робочий зошит для написання заявок) [Електронний ресурс]. URL: <https://www.scribd.com/document/857841936/Workbook-NIH-Version-Supplement-1-7-16>
12. European Commission — Horizon Europe Online Manual & FAQs [Електронний ресурс]. URL: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/what-you-need-to-know/overview_horizon_europe_en.pdf
13. EU Data Management Plan (DMP) Templates & Guidelines (updated) [Електронний ресурс]. URL: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/how-to-participate/data-management>
14. EURAXESS — Career Development & Funding Portal (2025 update) [Електронний ресурс]. URL: <https://euraxess.ec.europa.eu/>
15. Європейська хартія дослідників – Кодекс працевлаштування наукових працівників. [Електронний ресурс]. URL: <https://ipv.org.ua/wp-content/uploads/2021/05/YEvropeyska-KHartiia-Doslidnykiv.pdf>
16. Керівництво з управління проектами розвитку : інтерактивний навч. посіб. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2021. 352 с.
17. Присяжнюк О. Ф., Плотнікова М. Ф., Булуй О. Г. Управління проектами : навч. посіб. Житомир : ФОП Гембарський О. П., 2024. 312 с.
18. Проектне фінансування : підручник / Т. В. Майорова, О. О. Ляхова. Київ : КНЕУ, 2021. 761 с.

Додаткова

19. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР (зі змін. і допов.). Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>
20. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014. [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
21. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015. [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
22. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
23. План для Ukraine Facility. 2024-2027. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wpcontent/uploads/2024/03/plan-ukraine-facility.pdf>
24. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. [Електронний ресурс]. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
25. Складові системи планування проекту. Управління проектами. [Електронний ресурс]. URL: <https://buklib.net/books/21936/>
26. Skydan, O. V., Dankevych, V. Y., **Fedoniuk, T. P.**, Dankevych, Y. M., & Yaremova, M. I. (2022). European green deal: Experience of food safety for Ukraine. *International Journal of Advanced and Applied Sciences*, 9(2), 63-71.
27. Synowiec, A., Czekaj, M., Verdeguer, M., De Barreda, D. G., Campillo-Cora, C., Vieites-Álvarez, Y., **Fedoniuk, T.** & Araniti, F. (2025). Herbicides in Use: Current Status and Perspectives in the Different Biogeographic Regions of Europe. *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 73(36), 22089-22109.
28. Yekimov, S., Nianko, V., Maksymenko, A., Boryn, G., & **Fedoniuk, T.** (2021). The use of case methods in environmental law classes to increase the interest of law students in environmental protection and environmental management. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 291, p. 05002). EDP Sciences.

29. General Introduction Work Programme 2026–2027 [Електронний ресурс]. URL : <https://data.europa.eu/doi/10.2777/50426>

30. Cluster 1 — Health [Електронний ресурс]. URL https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/cluster-1-health_en

31. Cluster 2 — Culture, Creativity and Inclusive Society [Електронний ресурс]. URL : https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/cluster-2-culture-creativity-and-inclusive-society_en

32. Cluster 3 — Civil Security for Society [Електронний ресурс]. URL : https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/cluster-3-civil-security-society_en

33. Cluster 4 — Digital, Industry and Space [Електронний ресурс]. URL : https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/cluster-4-digital-industry-and-space_en

34. Cluster 5 — Climate, Energy and Mobility [Електронний ресурс]. URL : https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/cluster-5-climate-energy-and-mobility_en

35. Cluster 6 — Food, Bioeconomy, Natural Resources, Agriculture and Environment [Електронний ресурс]. URL : https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/cluster-6-food-bioeconomy-natural-resources-agriculture-and-environment_en

36. Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA) [Електронний ресурс]. URL : <https://marie-skłodowska-curie-actions.ec.europa.eu>

37. European Research Infrastructures [Електронний ресурс]. URL : https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/wp-call/2026-2027/wp-3-research-infrastructures_horizon-2026-2027_en.pdf

38. Widening Participation and Strengthening the European Research Area (WIDERA) [Електронний ресурс]. URL : https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/widening-participation-and-spreading-excellence_en

39. EU Missions (incl. Mission Implementation Plans & activities) [Електронний ресурс]. URL : https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/wp-call/2026-2027/wp-12-missions_horizon-2026-2027_en.pdf

40. General Annexes to Work Programme 2026–2027. [Електронний ресурс]. URL : https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/wp-call/2026-2027/wp-15-general-annexes_horizon-2026-2027_en.pdf

Викладач

Тетяна ФЕДОНИУК

Завідувач кафедри екології

Юрій НИКИТИУК

Гарант ОНІ «Менеджмент»

Ірина КРАВЧУК